

Tristitia Christi ex tormentorum magnitudine. Apostolus eum traderet, alter negabat: omnes deserent, & quod in manus suorum inimicorum esset tradendus, quod caput confingeretur spinis, capilli evellerentur genæ alapis percutientur, manus, & pedes clavibus terebrantur, & totum corpus vulneribus conficietur, & inde tristis est anima mea: & ut dicunt Philosophi, & Medici, Dolor nascitur ex divisione continui: Anima, & corpus Christi, ejusque partes inimicæ, ac summæ erant unitæ, ac proinde ex earum divisione, ac separatione vehementissimus dolor causabatur.

11. Deinde Christi vita, & pretio major, & dignitate præstantior, & æstimatione præcellentior erat, quàm universæ omnium mortalium in unum cumulata animæ, & vitæ, inde evenit, plus horrois, ac doloris ejus facturam Christo peperisse, quàm omnes homines simul coadunati unquam perceperint. Ex quo docet D. Anselmus lib. de Excellentis Virg. capite 4. & ait: Excedit omnes amores parentum in filios amor istius matris in filium suum: quia ipsa per altissimam suam scientiam cognoscebat, quod persona, ac vita sui sacratissimi filii æstimabilior erat super personas, ac vitas omnium filiorum hominum, si etiam conglomerati considerentur simul.

QUÆSTIO III. Quare Christus D. qui vehementissime exoptabat mortem, postulat ut illius calix transeat ab eo.

12. Difficultatem hujus materiæ latè tractavi citato cap. 2 à quæst. 6. usque ad quæstionem 15. Nunc adde: Progressus pusillum procedit in faciem suam: Marc. 16. n. 39. Exclamat Jeremias 2. n. 12. Obstupescite cali super hoc: ad cuius intuitum, ac nomen omnia corvantur genua cælestium, terrestrium, & infernorum: Christus procedit in faciem suam O Magnum prodigium, illuc figit Deus faciem suam, ubi solent homines figere pedes suos: procedit in faciem suam: tanquam fatigatus onere peccatorum omnium hominum: super dorsum meum fabricaverunt peccatores: Psalm. 128. n. 3. Procedit in faciem suam: ut nos erigat, procedit in faciem suam, præ humilitate oia trus ad Patrem: Oratio humilitatis se, nubes penetrat: Ecclesiast. 35. n. 20. Respicit in orationem humilium, & non sperdit Psalm. 101. precem eorum. Psalm. 101. n. 18.

13. Et sic orat ad Patrem: Pater mi, si possibile Math. 26. est, transeat à me calix iste: verumtamen, non sicut ego volo, sed sicut tu vis. Math. 26. n. 39. Verumtamen non mea voluntas, sed tua fiat. Scribit D. Luc. 22. n. 42. Quid est quod meus Jesus, qui vehementissimè mortem exoptabat, unde dicebat Luc. 12. nu. 50. Baptismo habeo baptizari, & quomodo coarctor, usquequàm persiciatur. Magnam anxietatem desiderii ad patientiam indicant hæc verba, ut ibi expendit D. Ambr. Ambrosius. dicens: Mæstitiam pretendebat, quam non ex metu mortis sua, sed ex mora nostræ redemptionis assumpserat: quasi impatiens dilata-

tionis, toto tempore, quo mors differebatur, angitur, & tristatur: At modò passioni proximis, quam expecterat, eam videtur à se declinare, cum in hæc verba prorumpit: Si possibile est, transeat à me calix iste: quomodo hæc cohererent, antea de mortis dilatione tristabatur, & nunc angitur de ejus propinquitate. Rectè D. Paschal. lib. 11. Quod hæc oratio ostendit Christum verum hominem, ac verum Deum.

14. Ut verus homo secundum voluntatem naturalem ferebatur ad appetitum naturalem, & dicebat: Si possibile est, transeat à me calix iste. Nam Æternæ Patris, ego sum filius tuus dilectus, in quo sibi bene complacuit. Placeat tibi, ut iste calix transeat à me, ut quidam contemplativus considerat; nam si Pater me vis pauperem, & derelictum? in stituto natus sum, & reclinatus in præsepio inter bruta animantia, non habens locum in hominum diversorio; si lachrymas quæris? jam flevi super Jerusalem; si labores: Pauper sum ego in laboribus à juventute mea. Psal. 87. n. 16. Si sanguinem? hunc fudi circumcisus; si fatigationem? jam fatigatus sedi super puteum; si tristitiam, & agoniam? tristis est anima mea usque ad mortem: Dilecto enim filio tuo, Pater mi, videtur quod non conveniant vincula, spota, alapæ, flagella, spinæ, clavi, crux, & omnis ignominia.

15. At verò voluntas superior, & rationalis, tota ferebatur in Patris voluntatem, & dicebat: Non mea voluntas, sed tua fiat: Pro qua te audiendus est D. Bernardus serm. 3. de Resurrect. & ait: O Domine, voluntas de qua dixisti, ut non fieret, si bona non erat, quomodo tua erat? si bona erat, quomodo derelicta est? sic & consilium, si non bonum, quomodo tuum? si bonum, quomodo relinquendum? & bona erant, & ejus erant, neque tamen minus relinquenda, ob hoc videlicet, ut fierent meliora; neque enim oportebat propria præjudicare communibus. Erat ergo voluntas Christi, & bona erat, qua dicebat, Si fieri potest, transeat à me calix iste, sed ea de qua dicebat, fiat voluntas tua, melior erat, quia communis non solum, sed etiam Christi ipsius: oblati est enim quia ipse voluit; & nostra hæc voluntas Patris erat, ut videlicet haberet, quos adoptaret in filios. Christi erat, ut sit ipse primogenitus in multis fratribus; nostra erat, quia pro nobis faciebat, ut redimeremur. Christi voluntas, etsi in se una erat, virtute tamen multiplex; una scilicet, naturalis, & simplex, velut conditionalis, qua ut homo mortem fugiebat, & hæc cum esset voluntas Christi, bona erat, & ejus erat: ad ostendendam veritatem naturæ humanæ contra alios hæreticos, qui corpus Christi phantasticum sinnerunt, bona erat, & ejus erat. Ut ostenderent excellentia merita Christi, quia licet hæc voluntas inferior respiciens appetitum naturalem, recusaret mortis calicem, tamen se subijciebat, ac submittebat alteri voluntati superiori, quæ est secunda voluntas rationalis, de qua dicebat, fiat voluntas tua, & melior erat. Et hæc voluntas erat absoluta, qua ultro se subdebat volunti divinæ, & mortem sponte subire volebat, & quæ Deus ejus voluntas erat ipsiusmet Dei Patris, quia in tribus personis una & eadem est voluntas; & hæc voluntas Patris erat, ut videlicet haberet, quos adoptaret in filios. Ut acquireret filios adoptivos, filium

Christi voluntas in se una, virtute multiplex. Resurgit mortem, ut ostendatur excellentia meriti.

Voluntas capitis, voluntas membrorum. naturalem tradidit ad mortem: & voluntas nostra erat, quia pro nobis faciebat ut redimeremur. Voluntas capitis, voluntas est membrorum ut ad salutem & vitam pervenire possimus. Et ita voluntas Christi, licet in se una, multiplex tamen in hoc negotio fuit, naturalis, rationalis, Divina, & communis hominum; neque enim oportebat propria præjudicare communibus.

16. Ex his alè & præclarissimè exclamat Cæsarius Arelatensis serm. 29. & ait: Orai miserè cordia, & non erat miseria: orat Charitas, & non nocens, & humilitas iniquitas: prostratus in terra orat iudex, & non inclinatur agrotus; orat innocentia, & non erat nequitia; orat qui peccatum non fecit, & non se prosternit multis peccatis obnoxius. Orat iudex, & desiderat parcere, & orat reus, ut indulgentiam mereatur accipere: orat iudicaturus, & orare dissimulat iudicandus.

De Sudore sanguineo, ac Angelo confortante, dicam Luc. 22. Comprehditur JESUS.

QUÆSTIO IV. Quare tanta affabilitate se habet Christus cum Juda in hoc congressu?

17. DE magno mysterio comprehensionis multa, & latè dixi tom. 5. lib. 8. cap. 3. breviter hic aliqua perstringam. Venit Judas cum magna militum copia, & confestim accedens ad JESUM, osculatus est eum. Matth. 26. n. 49. Expende Confestim: Diabolus sine dubio alas Judæ mediante avaritia ministrabat. Venit Judas tota stipatus Romanorum cohorte, toto Pontificum satellitio, cum hominem inermem, maligno dolo, & osculi fraude comprehendere festinat; iniquitas de se semper timida, & formidolosa est; & addit D. Luc. 22. n. 48. Osculo filium hominis tradis? ac si maxime doleat Jesus, quod osculum amicitie, ac benevolentie signum, si Judæ instrumentum ad eum tradendum in manus suorum inimicorum. D. Augustin. serm. 1. de Passione, ait: Oscularis; & insidiaris: amicum fingis, cum proditor sis. Victor Antiochenus in cap. 14. Marc. ait: Cui letales insidias struebat, illi infelix salutem cum osculo offerebat. D. Hieronymus: Dans signum osculi, cum veneno doli: & tamen D. Paulinus epistola 2. ad Severum, ait: Hoc quidem osculum Dominus non ideo suscepit, ut pacem proditoris acciperet, sed ut suam ab alienato reciperet. Christus D. suis discipulis frequenter dabat pacem; & accepit osculum pacis à Judæ, non ut ab eo reciperet pacem, sed ut ab ipso Juda malitiâ, & dolo alienato, pacem, quam ei dederat, auferret, & reciperet frequenter, quod videtur benignitas, est extremus justitiæ rigor; pacis osculum accipere à

Aliquantum quod videtur benignitas, est extremus rigor.

Juda videretur benignitas, & fuit districta severitas, ut ab eo eam auferret, & adimeret.

18. Osculatus est eum: in faciem nempe, ut tenent communiter Authores, & testatur antiquissima pictura Ecclesiæ, & ni fallor, non legitur, quod osculatus fuerit Christus in faciem, nisi tantum Judæ, hanc tantam benignitatem concessit Christus, ut illam sacratissimam faciem attingeret, ac oscularetur, quam beati desiderant in patria aspicere; & tamen ejus ferreum pectus, nec domatur, nec mitigatur, sed osculo tradit filium hominis: pro quo audiendus est D. Ambrosius in Luc. & ait: scio, ne, ait, Juda amoris pignore vulnus insigis? Charitatis officio sanguinem fundis? instrumentum pacis mortem irrogas? discipulus Magistrum, servus Dominum, electus auctorem tradit & osculatus est eum: ex quo rectè D. Bonaventura in suis meditationibus circa hanc rem, admiratur extimiam benignitatem Jesu, & anciam, ac ferream malitiam Judæ. Ecclesia militans per tota millia annorum, ab exordio mundi clamabat, osculetur me osculo oris sui. Cantic. 1. num. 1. rempe præsentia, ac favore, quo vehementissimè flagrabat, & quod per tot annorum centurias denegatur dilectæ sponsæ, conceditur Judæ; & tamen ejus nequitia non emolefecit, sed obstinatio persistit.

19. Unde hic in campum veluti prodit quædam admirabilis contentio, hinc Redemptor, inde proditor: Hinc Magister, inde discipulus; Jesus, & Judas; Deus, & homo. Ille accensus amore, ut servet; hic armatus furore, ut mactet. Ille spirans vitam, & salutem; hic anhelans cadem, & mortem. D. Paschal. lib. 1. in Matth. ait: ut iniquus homo avaritia captus, nullis cedit, nullis obtemperat, nec confunditur.

20. Ait illi Jesus: Amice ad quid venisti? Crudelem hostem appellat Jesus amicum. Tu Domine dixisti. Joan. 15. n. 14. Vos amici mei estis, si faceritis, que ego precipio vobis, Atqui Judas tantum abest à tuis mandatis, ut contra omnem veritatem, fidelitatem, ac justitiam, aspidum veneno tibi insidietur, ut te tradat in manus inimicorum tuorum; tamen bonus Dominus ita loquitur ut inde ejus pietas innosceat, ac Judæ nequitia. Clementia Jesu manifestatur, qui agnoscens nequitiam Judæ, cum amicum suum facere volebat, cum eoque amabili- ter agebat; & nequitia Judæ inde maximè declaratur, quod verbis tam lenibus, ac suavibus, Amice ad quid venisti, noluit mitigari, ac domari.

21. Pharisei commoti magno odio in Christum, miserunt ministros suos ut apprehenderent Jesum. Joan. 7. num. 32. qui magno favore concepto, cum ad exequendum mandatum audierunt Jesum loquentem, sic suavitate verborum ejus sunt allecti, ut contemnes Phariseorum mandatum, nihil ausi sint moliri contra Christum. Et reversi, ait Joannes citato loco, n. 45. Venerunt ergo ministri ad Pontifices & Phariseos, & dixerunt eis illi: Quare non addaxistis eum? Responderunt ministri, nunquam sic loquens est homo, sicut hic homo. Ministri isti enutriti erant in aula, ac domo inimicorum Christi, utpote Pontificum, ac phariseorum; tamen suavitate verborum Christi sic attracti sunt, ut omne consilium suorum majorum deponerent, & Christi magnalia prædicarent

Euthym. dicarent. Euthymius ait: Abierunt quidam eum ligaverunt: reversi sunt autem admiratione sermonem eius alligari: At tam obstinata, & ferrea obdurefcit iniquitas Judæ, ut cum esset educatus in Schola Christi, audito ejus suavissimo verbo, Amice ad quid venisti, noluit mitescere, nec mitigari. De hoc congressu Christi cum Juda multa dixi citato cap. 3. à quæst. 6. 7. 9. 10. & 11.

QUÆSTIO V.

Quare tam generose Petrus exvaginato gladio percussit Pontificis servum?

22. Textus. A It noster Evangelista hoc cap. 26. num. 51. Unus ex his, qui erant cum JESU extendens manum, exemit gladium suum, & percussit servum Principis sacerdotum, & amputavit auriculam ejus. D. Joan. 18. num. 10. Simon ergo Petrus habens gladium, eduxit eum, & percussit Pontificis servum, & abscidit auriculam ejus dextram. De qua re multa dixi citato cap. 3. q. 17. 18. 19. 20. 21. 22. Nunc verò pro ampliori doctrina adde.

23. Et primò recole, quod cum Petrus ambulans super mare, veniens ad Jesum, cum capisset mergi, clamavit dicens, saluum me fac. Et continuo extendens manum apprehendit eum: Matth. 14. numero 30. Petrus in gaudii periculo positus, ut marinis undis submergeretur, manu Christi subveniente, à periculo liberatur, & eximitur; Petrus tantæ obligationi respondens, ac gratitudini, ut poterat, satisfaciens, & quamvis optime sciret, quod Christus supremus Dominus, ejus ope non indigeret, tamen quantum in se erat, ostendens suum animum, manum extendit in tanta occasione ad auxilium. Unde pro hac animi gratitudine laudandus est Petrus; ita in præsentis Theophylactus. Qui gladium exemit, ut Joannes dicit, non arguimus Petrum; quoniam non pro se, sed pro Magistri zelo, ardens hoc fecit: Prudenti zelo exaruit Petrus, dum pro Magistro manum extendit, qui bene meminerat extensa manu magistri se naufragio liberatum fuisse, ac incolumem à periculo evasisse, ut beneficium beneficio compensare posset.

24. Secundò: in cœnaculo duos gladios obtulerunt discipuli Christo D. Ecce duo gladii: Luc. 22. & solus Petrus exemit gladium: & extensa manu percussit Pontificis servum. Cur solus Petrus, & non alius ex Apostolis? soli Petro Christus D. dedit potestatem ligandi, ac solvendi, inde Petrus adhuc impolitus in Schola Christi, suam commissionem amplificans existimabat sibi facultatem esse datam percutiendi, ac feriendi. D. Ambrosius ad capit. 22. Luc. ait: Tollit Petrus aurem: Quare Petrus quia ipse est, qui accepit claves regni cœlorum: ille enim condemnat, & qui absolvit: quoniam conditio, idem, & ligandi, & solvendi, adeptus potestatem. Petro data est facultas ligandi, ac solvendi, quantum ad animam, non inde tamen commissa illa potestas corporaliter percutiendi,

tamen suo facto præfigi ans plurimorum ministrorum conditionem, qui ultra sibi datam solent dilatare, & extendere suam jurisdictionem, maxime ad nocendum, ac vulnerandum, & in confirmationem eorum, quæ dicta sunt, notat D. Augustinus in catena, quod Dominus jussit, ut discipuli ejus ferrent ferrum, sed non jussit, ut ferrent: Petrus præsignans, quod futurum erat in ministris, armatam manum extendit ad amputandum, ac vulnerandum.

Percussit servum Principis sacerdotum: cur magnus Petrus non extendit gladium ad Principes, Magistratus, ac Duces tanti facinoris, sed solum paupercolum famulum percussit, ac in flicto vulnere amputat auriculam? Eleganti penicillo depingebatur hic, quod communiter accidit in ministris hujus sæculi, qui in Potentes, ac Optimates timent manum mittere, eosque etiam in suis criminibus venerantur pauperculos, ac humiles maxime divexant, ac opprimunt. Ex quo notat D. Hilarius in Catena, & ait: Servo principis sacerdotum auricula ab Apostolo amputatur: non amputat principis auriculam, sed famuli, cum princeps major esset in crimine, ac culpa; sed hoc sic accidit, quod ad potentes ministrorum manus sint alligatæ, maxime verò ad debiles, & pauperculos expeditæ.

In ultimis suis verbis, ac tanquam in testamento commendat David filio suo Salomon, ut mortis vindictam sumat de Joab, qui duos viros meliores se interfecit. 3. Reg. cap. 2. nu. 5. & similiter, non permittat in pace obire Semei, qui maledixit ei maledictione pessima, cum fugeret à facie Absalon, ibidem n. 8. Tamen Salomon adeptus regni clavum, primò ante omnia imperat Joab principem militiæ, ac generalem ducem totius exercitus interfici, cum etiam confugeret ad tabernaculum Domini, 3. Reg. 2. num. 28. & postea Semei servum Saülis ad necem deposcit, numer. 37. Salomon iustitiam gladium in Joab principem magnum militiæ, deinde in Semei servum exacuit, aliter verò legimus fecisse Saulem contra Dei mandatum: Qui apprehendit Regem Amalech vivum; omne autem vulgus interfecit in ore gladii: 1. Reg. 15. n. 8. Unde tanta discriminis differentia? Salomon exemit gladium primò ad principes: deinde ad servos descendit. At Saül Regem custodit vivum, & vulgarem populum ad ferrum tradit, ut inde deprehendas differentiam Spiritus utriusque Regis. Salomon regebatur divino spiritu: Dabis servo tuo cor docile: At Saül spiritu nequam, & diabólico. Lux Divini Spiritus Salomonem illuminabat, ut principes deposceret ad mortem, deinde servos, & humiles. At malignus spiritus sic obæcat, ut pannosi, ac humiles primi requirantur, potentes verò omitantur.

D. August.

Ministri relinquunt magnates, & affligunt pauperes.

D. Hilari.

26.

3. Reg. 2.

3. Reg. 2.

1. Reg. 15. E. Spiritus Dei venit ut magnates primò requirantur ad panem, deinde de humilibus: ex spiritu mali. 2. Reg. 1. n. 16.

QUÆSTIO VI.

Quare tam dire, ac crudeliter capitur & apprehenditur Jesus?

27. Textus. DE hac admirabili Christi comprehensione multa dixi cit. cap. 3. à q. 11. usque ad q. 23. Nunc verò solum aliquas circumstantias de quibus ibi dixi, adde. Scribit D. Matth. hoc capite, n. 55. Quod Christus universæ cohorti dixerit: Tanquam ad latronem existis cum gladiis, & fustibus comprehendere me, & quod dicit apud vos sedebam, docens in templo, & non me tenuistis.

28. D. Remig. Circa quæ verba ait D. Remigius in Catena D. Thomæ: Tanquam ad latronem, ac si diceret, latronis officium est nocere, & latitare; ego verò nemini nocui, sed in synagoga docui: ac si diceret, officium latronis est damna, & mala inferre, ego autem tantum ab his disto, quod vobis magna beneficia impenderim cum vos docerem in templo, sed si beneficia à se exhibita in medium profert, cur non alia commemorat, tanquam dicens, inter vos eram, mortuis vitam, cæcis visum, claudis pedes, surdis aures præbens, & cunctos languores sanans, hæc omittit, sed ait, Eram docens quotidie in templo, ac si alios docere, eosque in veritate instruere, ac ignorantia tenebris depellere, cæteris majus, ac excellentius, sit donum, utique non ad corporis bonum, sed ad salutem animæ pertinet: vide supra c. 19. q. 27. n. 126. 127. 128.

29. Secundò ait Christus: Quotidie eram apud vos docens in templo, & non me tenuistis: per multa alia loca, ut per plateas, vicus, castella, porticum Salomonis, videbatur Christus D. & tamen solummodò objicit Phariseis, quod cum esset in templo, cum non tenerent; cum modò veniant tanquam ad latronem capiendum eum. D. Chryso. homil. 85. in Matth. sic ait: Cur in templo ipsum non tenerunt, sic Respondet: Non fuissent ausi propter turbas: quamobrem etiam exiit à loco, & opportunitate temporis, illis potestatem concedens. Ex his maxime arguit Christus D. impudentiam, ac ferocitatem Judæorum, quia non ausi sunt eum tenere in templo, ne apud turbas haberentur ipsi, ut violatores, ac contemptores templi & tamen modo furor, ac malitia obæcati, ac odio stimulati, audent manum extendere, ac mittere in ipsum Domini templum, ac ipsum Sancta sanctorum, super omnia venerandum, ac colendum.

30. D. Luc. c. 22. Potestas mundi, potestas tenebrarum. Ephel. 6. Addit D. Lucas 22. n. 52. Quod Christus D. dixisset Turbis: Hæc est hora vestra, & potestas tenebrarum: quasi hora, & potestas sæculi sit potestas tenebrarum, cum iniqua potestas sæculi veniat à potestate tenebrarum, id est à Dæmonibus, ut explicat D. Paulus ad Ephesios 6. n. 12. Non est nobis colluctatio, id est lucta, adversus carnem, & sanguinem, sed adversus principes, & potestates: adversus mundi rectores tenebrarum harum. Non dixit Apostolus, eos esse principes, potestates, ac rectores, sed addi ait: Mundi, & tenebrarum harum: hoc est Amatorum mundi, ac iniquorum, qui obæcati in suis perversitatibus, in tenebris ambulant. D. Augustinus in Psalm. 54. vers. 1. sic ait: Ne forte Sylocista in Evang. Tom. VI.

D. August.

cam Apostolus dixisset mundi, intelligas demones esse rectores carni, & terra, mundi dicit, tenebrarum harum: mundi dicit, amatorum mundi: mundi dicit iniquorum, & iniquorum: mundi dicit, de quo in Evangelio dicit: Mundi eum non cognovit.

Injecerunt manus in Jesum: Certatim omnes magno impetu contendebant, quisnam primus esset qui eum teneret, ac caperet, ut rem gratissimam facturus Pontificibus, Principibus sacerdotum, & prædidi; ac si hoc factum magno præmio esset remunerandum. Cum Rex Syria exiret in bellum contra regem Achab Israël, & contra Regem Juda Jolaphat, rex Syria præcepit Principibus militiæ, ut contra nullum alium pugnant, nisi tantum contra regem Israël, ut crudelem hostem, ac adversarium suum. Et cum vidissent Principes currum Jolaphat suspicati sunt, quod ipse esset rex Israël, & impetu suo pugnant contra eum. 3. Reg. 22. n. 32. Tota castorum acies omni conatu, ac impetu ferebatur contra Regem Israël, omnique principes exercitus magno furore agitabantur, quisnam esset tam felix, tanque gratus suo regi, qui hanc rem præclarissimam esset factorus, ut magnum adversarium sui regis Syria primus apprehenderet, ac manibus teneret. Eodem modo hi ministri Satanæ decertabant, quisnam esset prior, qui manus extenderet in innocentissimum agnum, qui nemini nocuit, sed omnibus benefecit: tamen malignitas eorum reputat eum malefactorum, & suis principibus adversarium.

Ait Regius vates in persona Christi, Pl. 117. n. 12. Circumderunt me, sicut apes, & exarserunt sicut ignis in spinis: fugerunt Judæi tanquam apes, circumderunt, seu ut legit Arabicus, Convallaverunt Christum D. ut eum aculeo, morlu, vellicatione pungent, injuria, ac opprobrio afficerent; dire persequerentur; sed præter eorum intentionem verè fuerunt apes, ut in præfenti notant D. August. Cassiodor. D. Prosper, Beda, noster Incognitus, & ferè omnes Latini, quia mellificaverunt non sibi, sed nobis dulcedinem in passione Christi super mel, & favum in vitam æternam; pungendo autem, parum Christo nocuerunt, nam ipse gloriosè tertia die resurrexit: Et exarserunt sicut ignis in spinis. Sicut ignis vehementi flammâ grillator in excelsis spinis ad comburendum, ad eas in cineres redigendum, ut notat Bellarminus; sic inimici Christi non minori impetu in eum insurrexerunt, ut eum devorarent, perimerent, ac e terra viventium eradicerent.

Quæ omnia clementissimus Jesus suâ mansuetudine, lenitate, ac benignitate superavit, ac devicit: nam per tam largum iter ab Horto usque ad Jerusalem, per dimidiam quasi leucam, inter tot opprobria, injurias, colaphos, percussiones nil respondit, nec ullom verbum dixit; sed in multâ patientiâ, cum magna modestiâ, omnia sustinuit. Psalmus decimus septimus habet pro Titulo Canticum, quod cecinit David in die, qua eripuit eum Dominus de manu omnium inimicorum ejus, & de manu Saül. Et cur non intonat canticum de victoriis, quas antecesserit habuit de Goliath, & multis aliis Philistæis? cur ergo victoriam Saülis insigniter commemorat? gloriofior sanè exiit Saülis victoria quâ aliorum omnium; alios enim adversarios vi, ac fortitudine superavit, Saulem verò patienti devicit.

31.

Certe contende-bat Judæi, quisnam prior injiceret manus in Jesum.

32.

Psalm. 117. Arabic. Beda.

Flammeo furore ræprebantur ministri contra Jesum.

33.

Gloriosior victoria patienti, quam armis.